

Sygn. akt III CO 66/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa W. O.

przeciwko M. O.

o rozwód,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 czerwca 2019 r.,

wniosku o oznaczenie sądu,

zawiesza postępowanie przed Sądem Najwyższym na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. - w związku z przedstawieniem przez Sąd Najwyższy pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu w sprawie o sygn. akt IV CO 50/19.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 10 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w K. na podstawie art. 45 k.p.c. zwrócił się do Sądu Najwyższego o oznaczenie sądu, przed którym powinna toczyć się sprawa o rozwód. W sprawie głównej oboje małżonkowie mają obywatelstwo polskie, jednak nie mieszkają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przy uwzględnieniu jurysdykcji sądu polskiego (art. 1103¹ § 1 pkt 4 k.p.c.) nie jest w związku z tym możliwe ustalenie właściwości miejscowej sądu na zasadach ogólnych, tj. na podstawie art. 41 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie postępowanie przed Sądem Najwyższym powinno zostać zawieszone na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ w związku z art. 391 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z przedstawieniem przez Sąd Najwyższy pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu w sprawie o sygn. akt IV CO 50/19. Od wyniku bowiem postępowania zainicjowanego powyższym pytaniem prawnym przed Trybunałem Konstytucyjnym, a w konsekwencji od rozstrzygnięcia w zakresie hierarchicznej zgodności art. 45 k.p.c. z normami konstytucyjnymi, zależy także rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie.

Pytanie prawne w sprawie o sygn. IV CO 50/19 dotyczy art. 45 k.p.c., który znajduje zastosowanie również w niniejszej sprawie.

Wątpliwości Sądu Najwyższego sformułowane w pytaniu prawnym dotyczą tego, czy art. 45 k.p.c. w zakresie, w jakim:

- 1) wyklucza stwierdzenie niewłaściwości sądu w razie oznaczenia przez Sąd Najwyższy sądu, przed który należy wytoczyć powództwo - jest zgodny z art. 2 oraz z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP,
- 2) nie określa kryteriów ani przesłanek stanowiących podstawę oznaczenia przez Sąd Najwyższy sądu, przed który należy wytoczyć powództwo - jest zgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 2 oraz z art. 7 Konstytucji RP.

Ze względu na systematykę przepisów Kodeksu postępowania cywilnego wyłączenie stosowania art. 177 k.p.c. dotyczy wyłącznie spraw, o których mowa w art. 398¹ i nast. (część pierwsza, księga pierwsza, tytuł VI, dział Va „Skarga kasacyjna”). Zdaniem Sądu Najwyższego art. 398¹² k.p.c. powinien być interpretowany ściśle. W konsekwencji wyłączenie stosowania art. 177 k.p.c. nie dotyczy innych postępowań przed Sądem Najwyższym niż zainicjowane skargą kasacyjną, w tym postępowania na podstawie art. 45 k.p.c.

Jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, prawo do sądu w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, w pełnym, nieuszczuplonym kształcie wymaga uzyskania czytelnego, weryfikowalnego uzasadnienia rozstrzygnięcia (zob. w szczególności wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 30 maja 2007 r., sygn. akt 68/06, OTK ZU 6/A/2007/53). W konsekwencji, mając na względzie wynikające z konstytucyjnego prawa do sądu gwarancje proceduralne, za uzasadnione w niniejszej sprawie należało uznać wskazanie motywów zawieszenia postępowania.

Z tych względów, na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ w związku z art. 391 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.